

Lærervejledning – Grønlandsk litteratur- udskoling

Introduktion

Undervisningsforløbet *Grønlandsk litteratur* centrerer sig omkring litteratur skrevet fra 2015 og frem, samt en nyproduceret grafiske novelle til målgruppen. Forløbet går desuden i dybden med forskellige tekster, uddrag af romaner, digte, noveller, musikvideoer og kunst. Undervisningsforløbet er udviklet til udskoling i fagene dansk, historie, samfundsfag samt musik (valgfag).

Formål

Undervisningsforløbets overordnede formål er at eleverne får en grundig indføring i Grønlandsk nyere litteratur og en spejling i ungdomsliv på tværs af rigsfællesskabet. Formålet med undervisningsmaterialet er at eleverne bliver fortrolige med nutidig grønlandsk litteratur, og får en forståelse for landets identitet, kultur og sprog derigennem. Til forløbet er der også udgivet en grafisk novelle, den er gratis tilgængelig til udlån hos alle CFU-centre. Den grafiske novelle kan inkluderes i selve undervisningsmaterialet, men begge materialer kan også fungere separat.

Praktiske oplysninger

Elevhæftet bruges primært som supplement gennem hele undervisningsforløbet. Eleverne kan dog også tage det med hjem og fx vise deres forældre.

I lektionsplanen finder du alle praktiske informationer om hver undervisningsgang. Under [baggrundstekster](#) finder du baggrundsviden om emnet.

For hjælp, yderligere information eller hvis du har kommentarer til materialet, skriv til skoletjenesten på skole@sumut.dk

Introduktionsmateriale

Hvis det er første gang I arbejder med Grønland eller rigsfællesskabet på klassen, kan det anbefales at starte med [introduktionslektionen](#). Den giver eleverne et overordnet indtryk af det emne de skal til at fordybe sig i.

Undervisningsplan

Undervisningsmaterialet er opdelt i lektioner. Hver lektion svarer til 45 minutters undervisning. Dette undervisningsforløb er på 7 lektioner.

Lektion 1-2: I første og anden lektion arbejder eleverne med romanen Homo Sapienne af Niviaq Korneliusen. Tekstforståelse og personkarakteristik. Kan inddrages i musikfaget med inddragelsen af Foo Fighters.

Lektion 3-4: Disse lektioner omhandler fremtiden arbejder eleverne med Debora Hansen Kleists novelle Olieeventyret og uddrag fra Mathias Storchs roman En grønlanders drøm. Miljøkarakteristik, perspektivering, litterær tradition. Historie: historiebrug. Samfundsfag: sprogdebatten og råstoffer/økonomi/selvstændighed.

Lektion 5-6: Eleverne undersøger Jessie Kleemanns flersprogede lyrik. Genreforståelse: lyrik. Tekstforståelse, fortolkning og perspektivering. Sproglig bevidsthed og fremstilling inden for lyrikgenren.

Lektion 7: Denne lektion er en fordybelseslektion, her møder eleverne Nina Kreutzmann Jørgensens novelle, Maalia. Eleverne møder det multimodale. Lektionen kræver åbenhed og at eleverne danner associationer, måske til eget liv, fx erfaringer med uønsket opmærksomhed. Arbejde med genreforståelse, historisk kontekst og teksters intertekstualitet.

Som ekstra stilladsering til de elever der har behov for yderligere konkretisering, anbefaler vi at man inddrager elevhæftet som obligatorisk støtte gennem forløbet.

Til elever der har tid til ekstra fordybelsesindhold, kan vi anbefale læsning af artikler om for eksempel kultur, åndetro eller musik i vores [bibliotek](#). Forløbet om Grønlandske væsener og Sonne-databasen, kan også anvendes som fordybelse til de elever der har ekstra tid.

Tekstlæsingen kan stilladseres alt efter klassetrin og niveau. Fx. kan du vælge at læse teksterne højt, at eleverne læser dem sammen i makkerpar eller at de får dem for som læsning derhjemme.

Undervisningsmaterialet kan med fordel kombineres med et besøg i husets skoletjeneste. Skoletjenesteforløbet [Grønlandsk litteratur](#) læner sig op ad dette undervisningsforløb.

Fag og mål

Fag: dansk, historie, samfundsfag, samt musik (valgfag).

Klassetrin: udskoling

Vores mål med dette undervisningsforløb er at eleverne får en forståelse for grønlandsk litteratur, samfund, musik og ungdomskultur. Eleverne får i dette undervisningsforløb erfaring med undersøgelse i aktuelle kilder, egen fremstilling og genfortælling.

Ved at arbejde med opgaverne håber vi desuden at eleverne bliver opmærksomme på denne del af rigsfællesskabet, både i forhold til det aktuelle kanonpunkt i historiefaget, men også tværfagligt i dansk, musik (valgfag) og samfundsfag.

Færdigheds- og vidensmål i dansk, historie, samfundsfag og musik (valgfag).

I undervisningsforløbet arbejder eleverne med kompetencer indenfor nedenstående færdigheds- og vidensmål.

Dansk

Læsning, sprogforståelse, tekstforståelse og sammenhæng efter 9. klasse

"Eleven kan vurdere tekstens sproglige virkemidler."

"Eleven har viden om sproglige virkemidler."

"Eleven har viden om ordvalgets betydning for budskabet."

"Eleven kan forstå komplekse tekster."

"Eleven kan sætte tekster ind i sammenhæng."

"Eleven har viden om sammenhæng mellem tekst og kontekst."

"Eleven kan kritisk vurdere teksters udsagn på baggrund af kontekst."

Fremstilling og respons efter 9. klasse

"Eleven kan fremstille sammenhængende tekster i forskellige genrer og stilarter."

"Eleven kan respondere på forskellige fremstillingsformer."

"Eleven har viden om fremstillingsformer."

"Eleven har viden om sproglig stil."

"Eleven har viden om genretræk."

Fortolkning, oplevelse og indlevelse, undersøgelse og perspektivering efter 9. klasse

"Eleven kan formulere egne oplevelser og sansninger i æstetisk sprog."

"Eleven har viden om æstetisk sprogbrug."

"Eleven kan følge forløb og komposition i komplekse tekster."

"Eleven kan reflekteret indleve sig i tekstens univers som grundlag for fortolkning."

"Eleven kan undersøge samspil mellem genre, sprog, indhold og virkelighed."

"Eleven har viden om genrer, sprog, symbolik, forfatter, værk og fortæller."

"Eleven kan undersøge teksters flertydighed."

"Eleven kan gennemføre en målrettet analyse af en tekst."

"Eleven kan fortolke egne og andres fremstillinger af identitet i tekster."

"Eleven kan foretage flertydige fortolkninger."

"Eleven kan sætte teksten i relation til aktuelle problemstillinger."

"Eleven kan sætte tekster i relation til mulige fremtidsperspektiver."

Kommunikation, krop og drama og sproglig bevidsthed efter 9. klasse

"Eleven kan bruge kropssprog og stemme tilpasset kommunikationssituation."

"Eleven kan iagttage udtryk for holdninger i sprog."

"Eleven kan karakterisere og diskutere sprog i forskellige situationer."

Historie

Kronologi og sammenhæng, det lokale, regionale og globale efter 9. klasse

"Eleven kan forklare historiske forandrings påvirkning af samfund lokalt, regionalt og globalt."

"Eleven har viden om forandringer af samfund lokalt, regionalt og globalt."

Kronologi og sammenhæng, historiekanon efter 9. klasse

"Eleven kan bruge kanonpunkter til at skabe historisk overblik og sammenhængsforståelse."

"Eleven har viden om kanonpunkter."

(Her kanonpunktet Nordatlanten og rigsfællesskabet).

Samfundsfag

Sociale og kulturelle forhold, kultur efter 9. klasse

"Eleven kan diskutere kulturs betydning for individer og grupper."

"Eleven kan analysere konkrete eksempler på globale kulturelle fænomener."

"Eleven har viden om kulturel globalisering."

Musik (valgfag)

Musikskabelse, sangskrivning efter 7.-8. klasse

"Eleven kan udtrykke egne ideer, tanker, følelser eller budskaber i sangskrivning."

"Eleven har viden om kreative processer som ramme for sangskrivning."

(Her primært i relation til grønlandsk lyrik).

Inussiarnersumik Inuulluarit

Med venlig hilsen

Halla Erlendsdóttir

Ansvarlig for Skoletjenesten